

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 384/22
12.7.2023 године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из Београда, Др Александра Костића 10, против туженог "Generali osiguranje Srbija a.d.o." Београд, са седиштем у Београду - Нови Београд, Владимира Поповића 8, чији је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат из Београда, Теодора Драјзера 34, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 4659/19 од 5.4.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.7.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П 4659/19 од 5.4.2021. године у другом ставу изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени "Generali osiguranje Srbija a.d.o." Београд из Новог Београда да тужиоцу АА из ... исплати износ од 1.250.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 5.4.2021. године до исплате у року од 15 дана од пријема ове пресуде, док се у преосталом делу другог става изреке којим је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете на основу осигурања од професионалне одговорности исплати износ од још 1.403.862,78 динара са законском затезном каматом од 5.2.2016. године до исплате, као и законску затезну камату на износ од 1.250.000,00 динара почев од 5.2.2016. године до 4.4.2021. године, пресуда Трећег основног суда у Београду П 4659/19 од 5.4.2021. године **ПОТВРЂУЈЕ**, а жалба тужиоца **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у трећем ставу изреке пресуде рећег основног суда у Београду П 4659/19 од 5.4.2021. године па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени "Generali osiguranje Srbija a.d.o." Београд да тужиоцу АА из ... на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати износ од 359.900,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате у року од 15 дана од пријема

ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени "Generali osiguranje Srbija a.d.o." Београд из Новог Београда да тужиоцу АА из ... на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 77.550,00 динара у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првим ставом изреке побијане пресуде није дозвољено преиначење тужбе учињено поднеском од 17.12.2019. године. Другим ставом изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете на основу осигурања од професионалне одговорности исплати износ од 2.653.862,78 динара са законском затезном каматом од 5.2.2016. године до исплате. Трећим ставом изреке обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкове парничног поступка исплати износ од 288.058,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужилац је првостепену пресуду побијао из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр 72/11...18/20) како из садржине жалбе произлази у другом и трећем ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Тужени је доставио одговор на изјављену жалбу, а трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку другостепени суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности у смислу члана 386 став 3 истог закона, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана члана 374 став 2 тачка 12 истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 18.4.2010. године, као пешак, задобио тешке телесне повреде у саобраћајној незгоди која се догодила и ..., тако што је ББ управљајући возилом марке "Рено клио", које је у време незгоде било осигурано код "Таково осигурања" а.д. Крагујевац, предњом страном возила ударио тужиоца. Пресудом Основног суда у Гњилану К 179/11 од 27.2.2013. године, окривљени ББ оглашен је кривим и изречена му је условна осуда зато што је дана 18.4.2010. године у ... управљајући моторним возилом марке "Рено клио" рег.бр. ... непажњом, неприлагођавајући брзину кретања возила условима на путу у насељеном месту и

управљајући под дејством алкохола од 0,64 промила у крви, предњом страном возила ударио пешака АА – тужиоца, ког је набацио преко браника на кров аутомобила и који је завршио на асфалсту задобивши тешке телесне повреде, чиме је извршио кривично дело угрожавања јавног саобраћаја из члана 298 став 3 у вези са ставом 1 и 2 КЗ и кривично дело непружање помоћи лицу повређеном у удесу у јавном саобраћају из члана 301 став 2 у вези са ставом 1 КЗ.

Тужилац је дана 4.7.2014. године овластио адвоката ВВ из Прешева да у његово име поднесе захтев за надокнаду материјалне и нематеријалне штете укључујући све видове штете задбојене приликом саобраћајне незгоде која се догодила дана 18.4.2010. у ..., када је задобио тешке телесне повреде и то осигуравајућој кући “Таково” осигурање Крагујевац према полиси издатој дана 24.2.2011. године за путничко возило марке “Рено клио” рег. бр. ..., да поднесе тужбу надлежном суду, да заступа тужиоца пред судом до окончања поступка, да подноси редовне и ванредне правне лекове и покреће поступак извршња уколико се са осигуравајућом кућом не може постићи споразум у вези са накнадом штете. Пуномоћје има карактер генералног пуномоћја тако да адвокат има право наплатити штету преко свог текућег рачуна, а оверено је од стране Основног суда у Бујановцу.

Адвокат ВВ пропустио је да поднесе одштетни захтев према осигуравачу штетника - “Таково осигурање” а.д. пре него што је именовани осигуравач престао да прима пријаве потраживања дана 16.12.2014. годин, услед започињања поступка ликвидације.

Привредни суд у Крагујевцу је решењем Л бр.1/2104 од 29.9.2016. године одбацио као неблагоприятну пријаву потраживања тужиоца поднету од стране другог адвоката – ... У образложењу решења наводи се да је решењем тог суда Л 1/14 од 31.7.2014. године отворен поступак ликвидације над ликвидационим друштвом “Таково осигурање” а.д. и позвани повериоци ликвидационог дужника да пријаве обезбеђена или необезбеђена потраживања у року од 60 дана од дана објављивања огласа у “Службеном гласнику РС” од 15.6.2014. године, те како је пријава потраживања поднета дана 9.9.2016. године, по протеклу преклузивног рока за пријаву иста је у смислу члана 111 став 5 Закона о стечају у вези са чланом 25 Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање, одбачена.

Према извештају Адвокатске коморе Ниш од 17.7.2019. године, изјавама о сагласностима за приступање колективном уговору о осигурању од професионалне одговорности адвоката и уплате годишње премије осигурања на име адвоката ВВ и полисама за 2014., 2015. и 2016. годину адвокат ВВ био је осигуран од професионалне одговорности за период од 16.5.2014. до 16.5.2017. године код туженог (три полисе, прва са важношћу од 16.5.2014. до 16.5.2015. године, друга од 16.5.2015. до 16.5.2016. године и трећа од 16.5.2016. до 16.5.2017. године). Према закључним полисама и општим условима за осигурање од професионалне одговорности адвоката висина осигуране суме је 20.000 евра по адвокату за период трајања осигурања, осигурава се професионална одговорност адвоката који су чланови Адвокатске коморе Ниш, а број штетних догођаја је неограничен до лимита осигурања по адвокату.

Према овереном преводу са француског на српски језик потврде за пореске органе издате од стране "Авенир здравственог осигурања", а упућене тужиоцу дана 10.10.2012. године произлази да је списак рефундираних услуга у периоду од 1.1.2010. године до 31.12.2010. године фактурисан на 81.877,80 ЦХФ, а износ који сноси странка је 1.114,90 ЦХФ.

Према овереним преводима са француског на српски језик фактура партиципације издатих дана 23.3.2012. године, 18.5.2012. године, 22.6.2012. године, 17.8.2012. и 21.9.2012. године следи да се фактуре односе на боравак тужиоца у Универзитетској болници Женеве (Ген) и да је укупан износ за уплату 484,55 CHF (316,85 CHF + 52,65 CHF + 51, 95 CHF + 39,25 CHF + 23,85 CHF).

Према овереном преводу амбулантског предрачуна Универзитетске клинике за радиологију са македонског на српски језик следи да наведени предрачун гласи на име тужиоца за износ од 1.250 денара, те за износ од 7.000 денара и за износ од 22.272 денара – фактура од 21.4.2010. године, док према потврди од 21.4.2010. године иста гласи на износ од 59.763 денара.

Према налазу и мишљењу вештака ортопеда – трауматолога др Бранка Галовића утврђено је да је тужилац дана 18.4.2010. године задобио нагњечење мозга темено слепоочно, прелом спинозних наставака 5., 6. и 7. пршљена, прелом 4 ребра – једно са десне стране и три са леве стране, прелом чунасте кости ручја и прелом десне потколенице. Наведене повреде су механичке природе и квалификују се као тешке телесне повреде. Као последице повређивања тужилац је трпео физичке болове после повређивања и оперативних захвата јаког интензитета један дан, болове средњег интензитета пет до седам дана, а болове лаког интензитета две недеље. Код тужиоца је због задобијених повреда дошло до умањења опште животне активности од 30% која се огледа у отежаним покретима главе посебно при савијању и забацивању уназад, бржем замарању при физичким активностима, као и отежаном дужем стајању у ходу по неравном терену и степеницама. Код тужиоца је због неправилног хода и постојања ожилјака лако изражена естетска наруженост. Умањење радне способности је због његових година у моменту незгоде знатно мање од умањења опште животне активности.

На основу налаза и мишљења вештака неуропсихијатра др Драгана Маринковића следи да тужилац приликом предметне саобраћајне незгоде није могао трпети примарни страх јер је био у бесвесном стању и стању помућене свести око 3 до 4 недеље. По доласку бистрије свести тужилац је током хоспитализације и лечења, а након преласка из шок собе на одељење трпео секундарни страх јаког интензитета у укупном трајању од 7 дана као забринутост за исход лечења и евентуалног тешког инвалидитета. У наредном периоду од 3 месеца трпео је страх средњег интензитета – забринутост за исход лечења, а потом страх слабог интензитета две године као секундарни страх и забринутост од дефинитивног исхода лечења. Природа и трајање претрпљеног страха и претрпљено нагњечење мозга су довели до нарушавања психофизичке стабилности тужиоца која се огледа у церебралном постконтузионом синдрому што умањује општу животну активност тужиоца у лакој степену од 20% која се огледа у постконтузионим главобољама, вртоглавици, нестабилности, променама у конгнитивно-спозајном функционисању, афективној и вољно-нагонској сфери.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања применом одредаба члана 897 и 902 Закона о облигационим односима, те одредаба члана 8 став 2 члана 9 став 1 Услови за осигурање од професионалне одговорности адвоката који се примењују на уговор о осигурању са роком трајања од 16.5.2015. до 16.5.2016. године по полиси закљученој између Адвокатске коморе Ниш и туженог, првостепени суд је оценио да је штетни догађај започео са дејством у моменту када је осигураник примио одштетни захтев трећег лица за накнаду штете односно дана 5.2.2016. године у време када је адвокат ВВ био осигуран од професионалне одговорности код туженог. Међутим, како је у конкретном случају осигурани случај настао за време важења осигурања, али узрок осигураног случаја потиче из периода који претходи закључењу уговора о осигурању са једногодишњим роком трајања од маја 2015. до маја 2016. године, с обзиром да је последњи дан када је адвокат ВВ могао да пријави потраживање у поступку ликвидације био дан 15.12.2014. године у смислу члана 111 став 5 Закона о стечеју, а исти је то учинио дана 9.2.2016. године, овај осигурани случај може бити покривен осигурањем само ако уговарач осигурања односно осигураник није знао, нити могао знати да је због његовог пропуста за треће лице настала штета у смислу члана 9 став 1 услова за осигурање професионалне одговорности адвоката.

Полазећи од закључених полиса осигурања туженог са Адвокатском комором Ниш, као и професионалних стандарда у раду адвоката у смислу члана 7 тачка 1,2,3 и члана 12 став 1 и 2 Кодекса професионалне етика адвоката, према оцени првостепеног суда адвокат ВВ морао је знати да је непријављивањем потраживања тужиоца у ликвидационом поступку учинио пропуст у свом раду, а тужилац у смислу члана 231 Закона о парничном поступку није доставио доказе да ВВ није било познато или му је могло остати непознато да потраживање тужиоца по основу штетног догађаја мора бити пријављено у ликвидационом поступку. Осим наведеног, тужилац је имао могућност да поднесе жалбу на решење Привредног суда у Крагујевцу којим је његова пријава потраживања одбачена што није учинио, па је тужбени захтев као неоснован одбио. Истакнути приговор застарелости потраживања првостепени суд је оценио неоснованим у складу са члановима 376, 377 и 380 став 5 Закона о облигационим односима имајући у виду да је тужилац “Таково осигурању” а.д.о. поднео захтев за накнаду штете дана 1.7.2016. године, те да се саобраћајна незгода у којој је тужилац задобио повреде догодила дана 18.4.2010. године, док је тужба у овом спору поднета дана 4.4.2017. године, због чега застарне рокове одређује одредба члана 377 Закона о облигационим односима којим је прописано да када је штета проузрокована кривичним делом, а за кривично гоњење предвиђен дужи рок застарелости, захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева истеком времена одређеног за застарелост кривичног гоњења, па будући да је кривични поступак против ББ окончан дана 27.2.2013. године, а тужба у овом спору поднета дана 4.4.2017. године потраживање тужиоца није застарело.

Противно наводима жалбе чињенично стање је доказима изведеним сходно члану 7 став 1 и члану 228 Закона о парничном поступку у вези са чланом 229 став 2 истог закона, правилно и потпуно утврђено, а наводима жалбе, као ни доказима у смислу члана 372 Закона о парничном поступку, утврђено чињенично стање није доведено у сумњу.

Међутим, основано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право.

Полазећи од садржине тражене правне заштите и чињеница на којима је захтев за пружање такве заштите заснован – да тужилац као треће оштећено лице - корисник адвокатских услуга, тражи исплату накнаде штете проузроковане у обављању професионалне делатности адвоката – осигураника туженог, који је због пропуштања рока за пријаву потраживања тужиоца “Таково осигурању” у ликвидацији, одговоран за због тога насталу штету која се огледа у умањењу имовине тужиоца у висини накнаде материјалне штете коју је претрпео плаћањем трошкова лечења и исплатом накнаде претрпљене нематеријалне штете на име физичких болова, страха, наружености и умањења опште животне активности - које накнаде би тужиоцу исплатило “Таково осигурању” да није било штетне радње адвоката – осигураника туженог, првостепени суд није правилно применио одредбе Закона о облигационим односима о осигурању од одговорности и Услове осигурања од професионалне одговорности адвоката који чине саставни део закљученог уговора о осигурању између туженог и адвоката, односно осигураника. Такође је из правилно утврђених чињеница о временском важењу полисе осигурања коју је тужени - осигуравач закључио са адвокатом који је пружао адвокатске услуге тужиоцу - ВВ за цео период од маја 2014. године закључно са мајем 2017. године, првостепени суд извео погрешан закључак да осигурани случај није настао за време важења осигурања.

Према одредби члана 897 Закона о облигационим односима која је општа за све врсте осигурања, закон прописује да се уговором о осигурању обавезује уговарач осигурања да плати одређени износ организацији за осигурање (осигуравач), а организација се обавезује да, ако се деси догађај који представља осигурани случај, исплати осигуранику или неком трећем лицу накнаду, односно уговорену своту или учини нешто друго.

Према члану 898 став 1 Закона о облигационим односима осигурани случај је дефинисан као догађај с обзиром на који се закључује осигурање (осигурани случај) и он мора бити будући, неизван и независан од искључиве воље уговарача.

Према одредби члана 940 Закона о облигационим односима којом је посебно регулисано осигурање од одговорности, прописано је да у случају осигурања од одговорности, осигуравач одговора за штету насталу осигураним случајем само ако треће оштећено лице захтева њену накнаду (став 1). Осигуравач сноси у границама своте осигурања, трошкове спора о осигураниковој одговорности (став 2).

Према одредби члана 941 Закона о облигационим односима у случају осигурања од одговорности оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачева обавезе (став 1). Оштећено лице има, од дана када се догодио осигурани случај, сопствено право на накнаду из осигурања те је свака доцнија промена у правима осигураника према осигуравачу без утицаја на право оштећеног лица на накнаду.

Према општим одредбама Закона о облигационим односима о осигурању, обавезе осигуравача су према члану 919 став 1 прописане тако да је осигуравач дужан, када се догоди осигурани случај, исплатити накнаду или своту одређену уговором у уговореном року, а према члану 921 став 1 истог закона, против захтева доносиоца полисе, као и захтева ког другог лица које се на њу позива, осигуравач може истаћи све приговоре које има у вези са уговором према лицу са којим је закључио уговор о осигурању.

Полазећи од наведених одредаба Закона о облигационим односима и утврђеног чињеничног стања јасно је да је предмет осигурања од одговорности адвоката на који се тужилац позива - грађанскоправна одговорност адвоката ВВ за штету коју је обављањем адвокатске делатности проузроковао тужиоцу као свом клијенту, с обзиром да из закључене полисе следи да се осигурава професионална одговорност адвоката.

Према члану 2 тачка 2 Услови за осигурање од професионалне одговорности адвоката (пречишћен текст Услови туженог за осигурање професионалне одговорности од 8.10.2013. године, који се примењује од 16.10.2013. године) овим осигурањем је покривена одговорност за проузроковану штету ако је настала из професионалне адвокатске делатности осигураника, уколико се делатност обавља у складу са Законом о адвокатури, или из поседовања ствари или својства као извора опасности које су означени у полиси осигурања, односно условима осигурања. Према члану 1 тачка 9 наведених услова, извор опасности је дефинисан, поред осталог, и као регистрована професионална делатност осигураника. Чисте финансијске штете дефинисане наведеним условима подразумевају штете које нису настале ни повредом тела или здравља неког лица ни оштећењем односно уништењем ствари трећих лица, а према тачки 2 члана 4 сматра се да је осигурани случај настао у складу са одредбом члана 8 ових услова, док се према члану 3 покриће за чисте финансијске штете пружа само у случају када су трећа лица клијенти адвоката у складу са чланом 1 тачка 11 ових услова. Чланом 1 тачка 11 ових услова клијент адвоката је дефинисан као лице коме осигураник пружа правну помоћ на основу адвокатског уговора, пуномоћја, овлашћења или другог писаног акта. Пружање правне помоћи подразумева се, између осталог - давање правних савета, састављање тужби, жалби, молби преставки и других поднесака, заступање лица пред судовима и другим органима, предузећима и другим правним лицима, а клијент адвоката се сматра трећим лицем у смислу ових услова. Према члану 8 тачка 2 којима је дефинисан осигуран случај у условима се наводи да се сматра да је осигурани случај настао оног тренутка када је штетни догађај, који за последицу има чисту финансијску штету, а који је узрокован професионалном грешком, несавесним или нестручним поступком, односно пропустом осигураника, започео са дејством. Под започињањем са дејством, поред осталог се сматра и онај тренутак када је осигураник или треће лице обавестило осигуравача о постојању одштетног захтева. Према члану 9 услова осигуравач је у обавези само онда ако осигурани случај настане за време важења осигурања.

Сагледавши утврђено чињенично стање у светлу цитираних одредаба Закона о облигационим односима и услова осигурања који су саставни део закљученог уговора између туженог и адвоката ВВ, као осигураника, може се закључити да је адвокат ВВ пропустио да у име и за рачун тужиоца поднесе одштетни захтев према осигуравачу штетника "Таково осигурање", да је ВВ био у уговорном односу са тужиоцем односно

да је пуномоћјем издатим од стране тужиоца био овлашћен да му пружи адвокатску услугу у циљу остварења права на накнаду штете коју је претрпео, а коју је потраживао од стране “Таково осигурања”, те да је због оваквог пропуштања од стране осигураника туженог - пропуштања рока за пријаву потраживања у поступку ликвидације тужиоцев захтев за накнаду штете “Таково осигурању” одбачен, те да је због тога дошло до штете у имовини тужиоца (умањење имовине у висини новчане накнаде материјалне и нематеријалне штете коју би остварио да је осигураник туженог ВВ поднео благовремен захтев). Из цитираних одредаба закона и услова осигурења следи да је у осигурању од одговорности адвоката примењен принцип настанка штете као осигурани случај. Дакле, осигурани ризик у обављању адвокатске професије представљају радње пружања правне помоћи физичким и правним лицима у остварењу и заштити њихових права и интереса. Ако је оваквим радњама учињена грешка или је пропуштен рок, као у конкретном случају - наступио је осигурани случај. Другим речима, у конкретном случају осигурани случај наступио је последњег дана истека рока за пријаву потраживања накнаде штете коју је тужилац претрпео “Таково осигурању” дана 15.12.2014. године (то је био последњи дан за пријаву потраживања). Стога је супротно ставу првостепеног суда за постојање осигуравајуће заштите битно када је адвокат – осигураник туженог предузео штетну радњу (пропуштањем рока), односно када је истекао рок за њено предузимање. Како је штетна радња адвоката као осигураника предузета дана 15.12.2014. године, а тиме и осигурани случај наступио у време важења полисе осигурања (полиса са важношћу од 16.5.2014. до 16.5.2015. године, и надаље све до 16.5.2017. године), то је тужени обавезан да изврши своју уговором о осигурању преузету обавезу исплате осигуране суме у висини штете коју је тужилац претрпео због пропуштања професионалне пажње осигураника туженог у обављању професионалне делатности.

Наводима туженог постојање узрочно последичне везе између пропуштања његовог осигураника адвоката ВВ да благовремено поднесе захтев за накнаду штете по издатом пуномоћју од стране тужиоца и умањења тужиоцеве имовине за накнаду коју би остварио да је захтев за накнаду поднет благовремено “Таково осигурању” није доведен у сумњу, а како се према одредби члана 154 став 1 Закона о облигационим односима кривица штетника претпоставља, јер штетник сноси терет тврдње и доказа да није крив, то је и други услов за остварење права на исплату осигуране суме у конкретном случају испуњен, с обзиром да тужени током првостепеног поступка није износио ни тврдње ни доказе да је његов осигураник поступао у складу са издатим пуномоћјем или да је треће лице или тужилац искључиво крив за пропуштање рока, нити тврдње и доказе којима би оспорио право тужиоца на накнаду штете од “Таково осигурања” (и да је тужиоцево потраживање благовремено пријављено). Следи наведеног, како је одговорност осигураника “Таково осигурања” ББ утврђена кривичном пресудом, а доказа који би његову одговорност за удес искључили или умањили током овог поступка није било, то значи да је због неблаговремено поднетог захтева за исплату настале штете од стране ВВ имовина тужиоца умањена, односно да је адвокат ВВ одговоран за штету коју је тужилац због тога претрпео. Код чињенице да је осигураник туженог своје обавезе из осигурања – исплату премије испунио, те да од стране туженог током првостепеног поступка нису истицане друге чињенице које би биле од утицаја на искључење одговорности туженог као осигураваача, другостепени суд је закључио да је тужени дужан да исплати тужиоцу осигурану суму у висини накнаде штете коју би тужилац остварио од “Таково осигурања” да није било штетне

радње адвоката ВВ (чија је одговорност за штете причињене обављањем адвокатске делатности осигурана код туженог) .

Приговор застарелости потраживања није основан, како је то правилно закључио и првостепени суд, али према оцени другостепеног суда из других разлога, будући да се застарни рокови у конкретном случају због специфичне природе закљученог уговора о осигурању имају рачунати од дана наступања осигураног случаја, односно штете дакле од 15.12.2014. године, па рачунајући од тада до дана подношења тужбе у овом спору 4.4.2017. године, застарни рок из члана 376 Закона о облигационим односима у коме би тужилац могао поднети тужбу и према штетнику – адвокату ВВ - није протекао.

Осим наведеног, истакнути приговор застарелости није основан ни у погледу потраживања тужиоца, као оштећеног, према “Таково осигурању” јер према члану 380 став 5 Закона о облигационим односима непосредан захтев трећег оштећеног лица према осигуравачу застарева за исто време за које застарева његов захтев према осигуранику одговорном за штету. Одговорност “Таково осигурања” из уговора о обавезном осигурању у саобраћају је вид одговорности за другога, те стога и према осигуравачу треба применити одредбу члана 377 став 1 Закона о облигационим односима, јер израз "одговорно лице" подразумева не само непосредног учиниоца кривичног дела, већ и лице које одговара за њега, односно које одговара за штету која је учињена кривичним делом, иако само није учинилац тог дела. Како је осигураник “Таково осигурања” - ББ тужиоцу причинио штету кривичним делом (угрожавање јавног саобраћаја и непружање помоћи лицу повређеном у саобраћајној незгоди) за које је чланом 296 став 3 у вези става 2 Кривичног законика (Службени гласник РС", бр. 85/2005,...35/2019) запрећена казна до пет година затвора, то застарелост кривичног гоњења према члану 103 став 1 тачка 4 и члану 104 тачка 6 истог законика наступа протеком 5 година од извршења дела. Дакле, рок застарелости за наведено дело почео је да тече дана 18.4.2010. године (када је дело извршено) и истицао је дана 18.4.2015. године, што значи да потраживање тужиоца према “Таково осигурању” у време штетне радње - пропуштања рока дана 14.12.2014. године од стране адвоката ВВ, није било застраело.

Одредбом члана 200 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Ставом 2 истог члана прописано је да ће приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Цитирана законска одредба, између осталог, прописује одређене смернице и услове којима ће се суд руководити приликом досуђивања накнаде нематеријалне штете. У првом реду то је обим претрпљене штете, а потом значај повређеног добра и могућност да накнада оствари своју сврху.

Полезећи од околности конкретног случаја и законом прописаних критеријума и услова за одмеравање накнаде нематеријалне штете, те налаза и мишљења вештака, година старости тужиоца (имао је 55 година у време задобијених повреда), тежине претрпљених повреда, интензитета и трајања физичког бола, страха и степена умањења опште животне активности, као и чињенице да због насталог умањења тужилац отежано обавља уобичајене активности везане за ходање, стајање, као и лаку изражену естетску наруженост, према оцени другостепеног суда правична новчана накнада на име умањења животне активности од 30% тужиоцу припада у износу од 900.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 100.000,00 динара, за претрпљени страх 200.000,00 динара и за наруженост лаког степена 50.000,00 динара што све укупно износи 1.250.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете коју би тужилац - оштећени, према изведеним доказима свакако остварио од "Таково осигурања" по основу обавезног осигурања од аутоодговорности - да је осигураник туженог адвокат ВВ благовремено поднео захтев за исплату исте током поступка ликвидације. Према оцени другостепеног суда, правична новчана накнада у вишем износу од досуђеног, била би противна циљу накнаде нематеријалне штете.

Како је пуномоћник тужиоца на рочишту одржаном дана 5.4.2021. године повукао предлог за усаглашавање налаза вештака ортопеда – трауматолога и неуропсихијатра ради утврђивања укупног умањења ОЖА са аспекта обе специјалности, то је другостепени суд у погледу процента умањења ОЖА пошао од утврђене чињенице да је умањење ОЖА са аспекта ортопедске струке 30 % будући да тужилац у смислу члана 231 став 1 Закона о парничном поступку није доказао да је ово умањење више због дијагностикованог умањења и са аспекта неуропсихијатриске струке од 20%.

Околност да видови нематеријалне штете тужбом нису опредељени није од значаја, будући да се у конкретном случају тражи исплата осигуране суме, а висина правичне новчане накнаде коју би тужилац остварио од "Таково осигурања" се у овом спору разматра само као претходно питање. Како је укупно одмерен износ накнаде претрпљене нематеријалне штете нижи од висине осигуране суме, тужени осигуравач дужан је исту накнадити у целости.

Сходно одредбама члана 277 у вези са одредбом члана 186 и 189 став 2 Закона о облигационим односима тужилац има право на законску затезну камату на досуђени износ од 1.250.000,00 динара од дана првостепеног пресуђења 5.4.2021. године, када је висина накнаде коју би остварио да није било штетне радње осигураника туженог утврђена, па до исплате, због чега и захтев за исплату камате на наведени износ од 5.2.2016. године до 4.4.2021. године није основан.

Како тужилац током првостепеног поступка није пружио доказе да је трошкове лечења за које је доставио предрачуне и пореске пријаве заиста и платио, то у смислу одредбе члана 228, 229 и 231 став 1 Закона о парничном поступку није доказао да је претрпео материјалну штету плаћањем трошкова лечења у износима које потражује, посебно имајући у виду да су неки од наведених доказа из 2012. године, па се не може несумњиво утврдити да су узрочно везани управо за штету коју пропустом осигураника туженог није успео да оствари од осигуравача који је ликвидан.

На основу свега изложеног, делимично је усвојена жалба тужиоца и применом члана 394 тачке 3 и 4 у вези са чланом 387 став 1 тачка 5 Закона о парничном поступку преиначена је побијана пресуда одлуком садржаном у првом ставу изреке, док је у преосталом делу применом одредбе члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 првостепена пресуда потврђена, а жалба тужиоца као неоснована одбијена.

Преиначена је и одлука о трошковима првостепеног поступка применом одредаба члана 153, 154, 163 и 165 став 2 у вези са чланом 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, а досуђен износ у другом ставу изреке чине издаци тужиоца на име ангажовања адвоката за састав тужбе и 2 образложена поднеска у износу од по 11.250,00 динара, за састав жалбе од 3.10.2017. године у износу од 22.500,00 динара, за заступање на 7 одржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара, за приступ на 2 неодржана рочишта у износу од по 7.125,00 динара, на име трошкова вештачења у износу од 35.000,00 динара, на име судских такси за тужбу, жалбу од 3.10.2017. године и првостепену пресуду у износу од по 55.050,00 динара, што укупно износи 359.900,00 динара, одмерено према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења, а сразмерно висини усвојеног дела захтева, са законском затезном каматом од наступања извршности до исплате у смислу одредаба члана 277 и 324 став 2 Закона о облигационим односима.

Одлука о трошковима другостепеног поступка у трећем ставу изреке ове пресуде донета је применом одредбе члана 165 Закона о парничном поступку, а досуђени износ чине издаци тужиоца на име ангажовања адвоката за састав жалбе у износу од 22.500,00 динара и судске таксе на жалбу у износу од 55.050,00 динара, што све укупно износи 77.550,00 динара, а исти су одмерени Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђењ, у границама постављеног захтева.

Како издатак туженог за састав одговора на жалбу није нужан трошак, то је на основу члана 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку, одбијен као неоснован његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у четвртом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић